GAZETA
DE TRANSILVANIA.

ANUL (KU PREANALTA VOIE.) AL VIII-LEA.

Nro 101. *Brashov, 17. Decemvrie.* 1845.

ARTIKOL ÎNCEPUTORIU.

Tiparul restringe saŭ liber?

(Încheiere.)

Ce folosurĭ aduce tiparul restringe atut statorilor shi guvernelor, kut shi popoarelor. Guvernele shi popoarele unĭ sunt datoare bine la altele ku sinchеritate, adekŭ ku kujet krat shi ku destulsirĭ nefudzurite. Sinchеritatea shi depurtarea shi a stvrei de fudzurie este kondisia chea dintsie, spre a unturi shi a konsfinji baierile untre stat shi untre popor. E lukru rud, kund statorile shi guvernele se askund untru untsepchime, iar publikul e oprit a vorbi mai ku glas. Daku guvernele tsertane dsin kudereа lui Napoleon se aruta mai deskise kutru popor, multe skurbe shi turburori eskate numai din nekunoshereа saŭ din stungaчea konoashere a lukrurilor nu se untumpla nichi dekum. Pentru statori nu e perikulos che se skrie saŭ se vorbeshe ne fatz, kuchi neadevurul shi kleveta se poate rusufla shi refrunta usor shi kleveteторii rutun unferadzi un okii lumei, chi este pritezdioasu kleveta, kareа se trage ne untsuperek, e pritezdioasu nundireа shi untrurutareа tsinsitu (klandestinu) che se akopere sunt vulul popuei. Nichi odatu komplotori nu s'aŭ urzit un piatz nichi un gramare, nichi odatu revelii konspiradzi n'aŭ fukut planuri un public. Un privinda aчeasta adzerul urbat Genz vorbise foarte drept kutru Friderik III. la a. 1797: „Din toate kute se unfrozesk de legiuturi, nimik nu le poate sufuri mai ruu, dekut kujetarile omului. Apusareа undreptatu asupra aчelora nusumai pentru aчeea este strikutoasu, kuchi umpedekу vinele, chi shi pentru aчeea, ku ajutu neapurat rulul. . . Kurdiile чele mai miseravile, a kurur preu din lusturu nu merita niatz nichi de dóu чeasuri, se trag un chirkulatie siguru pentru-ku se purea ku ar fi prigonite. Skriitorii чei mai prostichi unchep a treche de kapete mari, shi omenii karii se pot mitui ku preu preа usor ce ridiku un public ka martori (mucheniчi) ai adevurului. O mile de suflete brute, ne kare lear fi nimichit o singur razu a ienisului shi a adevurului, akum apurati de untsepchime se alturu de neputul noporului nepuzit shi unii varsu venin ka shi o pistierie oprit, punu la chea mai mik pikuturu. Singurul antidot kare ar fi lukrurile skriitorilor mai bini, unii nerde nuterea, pentru-ku ne'nvutatii skimbu usor ne acheia karii le spun de kumput ku acheia karii lasu nedreptatea shi. Tokma un acest uncelez aŭ skris shi harnikul Velker un kartea sa „Die vollkommene Pressfreiheit“ – Taleirand adzerul burbat de stat un Franza zicece preа adevurat: „Untru un stat liber treb̆ue sу fie chea, prin kare sу se poatu desfiintsра liberele purerei ale patrioților shi prin kare achеia sу poatu fi astazi pedepsea, glasul patriei libere sу poatu fi totdeauna konosk̆ut.“ — Dar e teamu ku publikitatea ne'nfrunatu ba deseni un klevete furioase, pasknile, pure nedrepte, saŭ ka o parte a tiparitului francuz de astazi ba deschepera un sekuturi shi un ovruznichi, kare nu krutz karakterul shi omenia nimelui shi unii skriitorashi mishei daŭ ku noroiul e-shit din kondeiu asupra unor burbati, a kurur ei nu sunt vrednichi a le deslega krelele kuldzimitelor? Se poate; dusu kum am unsemnat shi mai sus, aŭ nu e mult mai ruu, daku asemenea shersi mushku ne untsperek, su nu te potzi apura de ei? Che pasu nesiguntzi de kondeiele obrazniche, ka shi de gurile rele? Urzia tuturor celor bini kade asupra lor. Shi apoi leciile. — De altu parte dusu kut azutoriu shi garantie du tiparitul pedepsirit guvernelor asupra tuturor deregutoriilor publichi, ba kiar shi asupra dietelor. Furu libertate de tiparitu nu poate fi resunsabilitate adevuratu pentru deregutori, prekum dusu legitimistul Le Serre aŭ rekunoskut aчeasta, shi kiar Friderik III. recele Prusiei aŭ fost mai multi ani prietinul aчestui adevur. Kutzi deregutori ku kujet chea mai vunjos s'ar shi feri de ori che kontrolu a guvernului shi ar urma nedreptutzi, dar frika de zadekata lumei che s'ar putea deschepta prin tiparitu li dine un fruŭ, saŭ daku aŭ pukutuit li du de gol. Rar suflet este atut de sprukat shi lupudat, ka sу fie ku totul nesimtzitoriu asupra rushinei shi a urdiei publiche. Se poate ka sу futziaskă nepusare shi nevinovatzie, dar zadele din lusturu tot li shoptesce kу e osundit, shi chel patzin ne nitoriu se unfrozeshe de trisunalul publichitatzei, saŭ daku nu mai mult, chel patzin n'are kraza a mai da skandulu un public, a suvurshi mishelile futzini spre a da pildu shi altora, ka sу tuchem, ku untru'aceea o administratie dupu nu rutune ku mutile un sin, chi vuneazu un

врта фаптеї міцелоасе. — Malesherbes zice ăn Франца: „Фъръ лібертатеа тіпарівлуї о adъпаре de царъ нічі одатъ пъ ва фі маї маре, декът о репрезентаціе некредінчоасъ, кум ера маї де маре Статърїле Францеї.“ — Da, пентръ-къ чіне алтъл съ поатъ контрола ăn тоатъ прінціпа пе депътаці? Не каре алт капал веї кънощце адевърателе, їар пъ пъмаї пъртиле орї пъскочітеле пърері, требуінце шї допінце а ăнтрегулуї попор? — Чірпер пароxул кърцеї саксоане zicece преа потрівіт кътръ реџеле Саксоніеї ăнтр'ун кювънт ал съъ: „Маіестате, пъ лега кювънтул ăнџелептъчуї.“ Адаогъ ачі кювінтеле репътатівлуї Англ Макінтош: „Лібертатеа де тіпарів пъ пъмаї пе гъверн ăл фаче бун, чі шї пе оамені маї прічепъторі, маї чінстіці шї маї цепероші. Лібертатеа де тіпарів дъ націілор пъ пъмаї хърпічіе шї спірт черчетъторів, прін каре се къџігъ богъціе шї вазъ, чі тотдеодатъ шї прінчіпе ка ачеле де дрептате шї де оменіе, дін каре сафлетул гъсть бъкъріі ăнмїіт маї дулчі, декът дін ачеле фолоасе дін афаръ, че ісворъск дін зіceле прінчіпе.“ — Мареле оратор Sheridan zicece одатъ ăn парламентул Англіеї: „Нъмі пасъ, дацї пе каса de сас ăn стъпъніреа міністрілор, дацї ăn каса de жос тот депътаці лесне de мітаіт шї de свъс, сферіції (пе міністрії) ка съ депътіаскъ еї пе тот фелул de дерегъторі, ăнкредеці лор шї вістіерія: дар лъсаџімі мие лібертатеа де тіпарів; кї ачеастъ зпеалтъ воів кътроі кълдітра ăнтреаґъ а челор корупътівілї, їар пе рвіпеле еї воів ăнтемеіа дрептъріле шї свътінџеле попорълуї.“ — Марї кювінте; шї тотуш кї ачестеа Шеридан н'аї ăнџелес нічі о опозіціе асупра гъверпелор, карея пъмаї атунчі поате прінде лок шї сімпатіе ăn гloате, кънd гъверпеле с'аї абътът дін дрътул прескріс де леџі шї ăнсемнат de ăнџелепчіне. — Іоан Müller мареле історік шї бърват de стат зіче: Ун гъверп бун шї легіторів требуе съ ласе лібертатеа; дар ел нічі одатъ съ пъ ащепте пъп се ăнтъмплъ чева, чі съ деа ăндрептарїлуї; нічі одатъ съ пъ пъіе алте педечї рътъчірілор, декът пе'нвінса пътере а адевъралуї лъмбріт вине. Ла ачеаста ел пъ ва сімці липсъ, ăndatъ че ва траце ла сіне пе чеде маї бине капете ка пріетіні шї ка соці.“ — Фіреще, кънd тоџі чеї бунї вор џіпеа кї гъверпул, атунчі ръї, мъџї пъџіні къџї вор фі, вор авea ăn аліанца лор пъмаї ера шї ърціа пъблікъ, деклараръ маї въртос прін тіпарів. Тот пе калеа ачеаста тіпарівл се фаче шї чел маї бун міжлок де а сърпта реваліїле. Пітт, мареле міністръ ал Англіеї зicece: „Дакъ поі ăn ачесте тімпурї атът де греле вом вреа кї deadincul ка съ пъ ърме ăмпъревере ăнтре гъверп шї попор, требуе съ пе арътъм ănadinca воіцъ, къї вом асквлта плъпсоріле шї ле вом лъа ăn бъгаре de сеатъ.“

Ănкеіем кї кювінтеле алтуї міністръ маре Fox, каре одатъ фъкъсе о сверть, дар адъпкъ обсерваціе: „Бінефачеріле пентръ каре отенімеа é датоаре тіпарівлуї кї мълцъмітъ, пъ с'ар пътеа десхріе прін тоате тіпареле къте съпт.“ — Ăn сфършіт съ гъndim шї ла Іосіф II. шї ла Фрідерік II. ăn прівінца ачеаста. — —

Ар фі а се маї вorбі къте чева шї de патъра чепсъреї, деспре леџіле каре требуе съ ăndatoаре шї de трібъпалеле ла каре ар фі съ се супъе скріїторії; ам маї пътеа діспта шї деспре пъререа ачелора, карії пъ афлъ не тоате попоаръле маторе пентръ о пъблічітате пецертъріт. Дар тоате ачестеа ле амънъм пентръ тімпурї маї ăndemънатече. Пъп' атунчі пъмаї ăn постълат ănкъ: Ун гъверп каре ар вої а се фолосі de тіпарів, требуе съ аібъ шї пътереа de ал пътеа апъра ла време de асвпреалъ стръіпї, къї алтфелїв ел ар деџепі вorбе дешерте шї ар адъче вмілире рушіпътоаре. Г. Б.

TRANCILVANIA.

Сівіїв. Акціонарії фабрічеї de zахар карea се ăнтемеіасе наінте кї 5—6 аї съпт сіліці а о вінде. Непорочіреа ачеаста пъ вine de аколо, къ шї кът поі п'ам мъпка бъкъроші зъхар мълт шї ефтін, чі пентръ къ тот ăнчепътул фабрічеї аї фост грешіт. Акціонарії с'аї апъкат съ ăнгроапе къпіталул de акції ăn клъдіріле фабрічеї, шї апої неавънd кї че лъкра, маї арзпкаръ къте 30 ла сътъ de акціе; ачеаста скърві пе мълцї, карії нічі къ воіръ а да. Аша компаніа фъ сілітъ а лъа бапі ăмпрът; дар нічі аша пъ мерџеа треба. Маї ла ърмъ дедеръ фабріка ăn арендъ; ăпсъ нічі кї ачест кіп пъ афларъ фолос. — De ера ăнтрепріzеторії піпце магіарі саї ромънї ізці, п'ар преа фі міраре, къ ăнтрепрінdереа се префаче ăn фът; дар ăn Сівіїв! . .

ÜNGARIA.

Бъда. О соціетате кї акції се адаоъ ла 1. Дек. съпт пресідінца графълуї Стефан Сечені шї хотъръ фачереа бині тъпел пе съпт деалул четъцеї Бъда de кътръ Хрістіпоцадт ăn сас. Тъпелул ва фі спре а ănлесні комвікація кї чеалалтъ парте а четъцеї шї спре а о вінé ăn апропіере кї подул de фер че се зідеще песпе Дъпъре. Щіреа ачеаста пътеа фі кънoскътъ шї de аіреа; поі адаоцет пъмаї, къ тоате ăнтрепрінdеріле, ăn а кърор фрънте с'аї пас графул Ст. Сечені авъръ пъпъ акъма резълтатул доріт. Кї тоате ачестеа лъкрареа ла тъпелул пъ се па ăнчепе ăndatъ, чі авіа преспе врея ап, кънd німік пъ требуе пріпіт . . .

Кї тотул алтфелїв мерџе треба ăn Ungaria кї ăнтрепрінdеріле бърваџілор опозіціеї челеї демаркате. Щіе черіул че блъстъм заче асупра ачелораш, къ пъпъ акът пвvор а прінde ръдъчіпъ. Ăнсоціреа апърътоаре de індъстріа патріеї, de п'аї шї рънoсат кї тотул, еа ănсъ траце греў de моарте. Маї есте шї о алтъ ăнсоціре: „Пентръ ăнтемеіереа de фабрічі.“ Статътеле ачестеіа кї прінd ачесте пънтърї фъndamентале: 1) ажътареа фабрікаціілор шї а месеріашілор пътъптепї кї ăнпрътътърї парціале — дакъ вор чере —; 2) Рідікаре de фабрічі пе сокотеала ăнсоціреї; 3) а лъа парте маї мълт саї маї пъцін ла ăнтрепрінdері de індъстріе

каре се афлъ ла фіпцъ. „Аcъ не капітал сăй хотърът пентрв ачесте скопврі атът де фрътоасе ші мъреце? Къ тотвл пътаі 297,000 ф. арц. ла акції, dар ші din ачещіа сăй адвпат авіа 89,000 ф. арц. Къ віще къпіт'лаше аша мічі, de каре ла алте църі вп сінгвр капіталіст е ла старе а жертфі пентрв къте вп сінгвр скоп, пв вей скоате ла кале врева че маре ші лпсетпат. „Лпсоціреа авіа пóте da къте 5000 ф. арц. ажвтоаре de вапі; ші че се фак'ъ вп фавріканп къ атъта свмвшоаръ? Пеете ачеаста оатепі ачещіа се апвкъ преа de мвлте, сăй маі вине, ей воіеск а фаче тоате deodatъ, ка ші кът лптр'о царъ скъпътатъ аі пвтеа фаче сърітърі de моарте спре фолосвл пвблік. Кът поці перde тімпвл къ фаврічі лптр'о царъ, вnde лпкъ тот маі лпсеск вапі, кредітвл, мъпі харпче ші непрецетъторе? Аă п'аре Вngapia кът ші алте църі de о категоріе къ еа алте ісвоаре minвпате de къщіг? Кълтіващі пъмътвпі, prodвчещі тотфелівл de вккате лп грвпце, prodвчещі віп, кърепъ, мътасъ ші алтеле ка ачестеа, прін каре пв пътаі въ пътещі despъгві de фаврікателе стръіне, пе каре ле плаче а ле лмбръка ші а ле перта, чі а въ ші фаче пе алте църі вóъ контріввітоаре. Еі вор а decкide фаврічі, кънd пв щіё лпкъ ара ші семъна вine. Пагвъ къ D. L. Кошвт капвл опозіціеі челеі маі фервінді се прічепе атът de рът ла чеea че пътім indвстріе, пегоц, тесеріе, фінапц, фаврікъ шчл., ші тотвш прін вaza че аре ла аі съі лі трасе лп асетепea рътъчірі стрікъчоасе.

Прічіні ка ачестеа ші ка чеea че вот скоате маі жос dederъ іарвш прілеж газетелор magіape а се лпкъіера ші а се черта къ тоатъ серіозітатеа. Магнаці къ вазъ маре іаă парте ла dicпвтъ; лпсъ dвпъ а поастръ пърере токта ачеста е вnвл din челе маі сігвре сімтоме, къ лп Вngapia е віапцъ мвлтъ ші къ тімпвл ва пътea аръта ші резвлтате доріте. „Лп време че графвл Еміліе Dежéфі стъ лп франтеа консервативілор, графвл Herman Zichi лп Pesti Hirlap атінце коарde че вор ръсвна лп dietъ, къчі ел чере, ка пе віторіў съ лачетеце інстрвкціile че се daă deпвтаціілор лп Вngapia (ші лп Трансілванія), лпсетнънd, къ токта інстрвкціile съпт вna din прічінеле de къпетепіе, пентрв че лп dieta Вngapіeі мерг требіле атът de аневоіе; къчі adікъ, dакъ deпвтатвл е кпоскът de ом чінстіт, е de прісос в'л дъскълі къ інстрвкції, іар dакъ е ом de німік, тръдъторіў, лесне de мітвіт, ел ва афла пърерea вшъ пе din дъръпт ка съ скапе de кondіціile пясе лъі прін інстрвкціе; ла ачестеа се adaoгъ пекрезвта лптърдіере че се фаче прін деселе черері de інстрвкції dела тріміцеторі тотdeaвna, кънd deпвтаціілор лі се проппне лп dietъ десватерea вnei матерії пъпъ ачі неатінсе.— Графвл Коломап Маілат лп жврп. вніп. din 13. Dек. апъръ пе опозіція din Вngapia лп контра пвблічіщілор стръні, карії о арвпкъ лп феліврі de препвсврі греле ші печінстітоаре. Графвл пв вне ла лndoіалъ мълціреа елементелор demokратіче лп Вngapia лп опозіціе къ челе арістократіче, каре пъпъ ачі сінгвре апъра сăй коатрола короапа; ачe лпсъ къ крещереа demokрацілор вine dвпъ фірескъл кврс ал лвкрврілор; къчі къ кът се deщеаптъ оатепіі маі таре, къ атът претіпd маі мълці а лва парте ла лвкрвріле пвблічe ші а кпоаще пъсетъра статвлві ші нъсвріле гвверпвлві; dар adaoгъ Dлві: е къ тотвл neadeвър, къ, опозіція с'ар черка а редвче пвтереа гвверпвлві ла о нвлъ.“ Чеі карії ворвеск аша, пв кпоск Вngapia. Царa ачеаста аре о конституціе de опт свте апі, вnъ dвпъ веакврile de атвнчі, dар пентрв астъзі черътоаре de реформе маі ші de алте гарапції, каре пв стаă лп сабіе, чі лп пепъзвта пътере a drептвлві. Вngapia чере, ziче графвл, ка нічі вп стрън къ іофлвінцъ съ пв се аместече лп кърмвіреа църей, къчі ачеаста prodвче чea маі маре нетвлцвміре айчі ка ші пе аірea; dълса чере ші респопсавілітатea міністерівлві, къчі пъпъ атвнчі вобліmea пв ва фі аплекатъ а се свпвне ла плътіреа de dажde, кът с'аă възът ші лп dieta трекътъ, кънd статвріle ера съ вотезе вп ажвторіў естраordінаріў de патръ міліоане фіорині арц. пе трей апі dела вобліme; dар фіінd къ administрація лор се череа de кътръ вnіі пентрв гвверп, de кътръ алції пентрв комітате, пропвнереа къзъ de тот.

Графвл Маілат се фолосеще de прілеж a деклара de клеветъ грea ачea лпвінвіре скоасъ de консервативі, ка ші кът опозіція ар авea о тепdінцъ асвпра касеі австріаче. „Noі, ziче графвл, de трей орі ам пвс пе каса лмпърътеаскъ лп тропвл Вngapіeі прін алецере ліверъ; noі ereditatea ачелеі касе ам асігврат'о прін челе маі сфінте трактате; noі лп челе маі перікълоасе мінвте (сънт Maріa Терсіа ші кънd Наполеон ста лп Вngapia) ам ръмас кредінчоші касеі лмпърътещі, ам апърат'о din тоате пътеріле маі асвпра Европеі лптреці, ші noі съі ръпім ачеле drептърі de domoіре, пе каре і леам dat noі, ші пе каре лп тімпвріле маі нóъ леам печетлвіт къ сънцеле постре? Nімаі воіпца реа поате пъскочі ачеаста, пътаі скврта ведере ле поате брede. Коломап граф Маілат.“

КРОАЦІА.

Аграм. О прівіре деслвшітоаре. Е кпоскът, къ маі паінте de фаімоаса адвнаре dела Пеща D. Кошвт мерсесе лп Кроація ші пъпъ ла Фіме. Сгомотоаселе'і ресвлтате пе сънт кпоскvте. D. Кошвт аă проклamат лптре алтеле, къ ел лп Кроація афлъ вп маре сервіліст, adікъ dахарі de рок, свпвсе орвеще. Кът съ прічінем ачеаста? Кроація есте о царъ лмпрезнатъ політічеще къ Вngapia, аре лпсъ drептврі ші скатіпце мвпічіпале неатърпате къ тотвл de але Вngapіeі, кът ші drептвл de a ціпé dietъ (вnъ оаръ ка ші сасіі din Трансілванія). Тот лп Кроація пв deпарте de Аграм есте вп сат маре пвміт Търополіа, ал кърві тоці лъкvіторіі сънт нетеші кът ле зік „опінкарі,“ кърмвіці de вр граф пвміт de Търополіа. Нетеші ачeія — карії ші се паре маі тоці сънт de сънце magіap колонізаці odініоаръ лп Кроація — лп адвнърі de комітат глъсеск сăй вотізаръ

дъпъ капете, къці іпші атътеа гласърі; ші фііпd къ еї респектіве съпт мълці, се дптъмплъ ка съ факъ ші маіорітате. Дечі партіda магіаръ че воіа? Ка ачеї петеші опінкарі съ глъсъіаскъ ші дп dіета Кроацієї тот ка дп комітат бпії къте бпії, каре дпсъ пе лі с'аб сфетіт, чі сатъл дптрег тревъіа съ dea пъмаї бп глас прін органъл граfълві съб. D. Кошът пътеще сервіліст атът песпъпереа Кроацілор ла ачел сінгр сат, кът ші аскълтареа кроацілор de рескріптеле рецелві. B. P. Hiradó donedeще, къ Кроація ар фі кь тотъл неатърнатъ de Бнгаріа; D. Кошът дпкъ zicece маі de мълт, къ ар фі біпе а despърці Кроація de Бнгаріа, dар астъdатъ бітасе de челе ворбіте оарекънd.

МОЛDАВІА.

Іашї, 5. Dек. Dела че матеріе съ'мї дпчеп дпщіпцъріле dпъ о тъчере аша дпdелвнгатъ? — Кred къ історіа кь стрънвл Ратіер въ é кпоскът. *)

Пентрь ної астъdатъ é дтвъкърторіь, къ комісіа алеасъ din сінвл обще цеї адвънрі пентрь дтвпътъцірea ші регълареа скоалелор с'аб дпцелес кь епітропіа дпвъцътърілор пвблічe ші лъкреазъ дтпребпъ, авънd словодъ іптраре ші сфатъл академік ші din професорі. Пе хъртіе ва еші бп регълament бпп, dар аплікація лві ва дптълпіпа дпкъ мълте гревъці.

Dвелвріле ла ної с'аб фъкът de modъ, пъпъ акът аь бртат врео dоь, dар се паре къ прін дпгріжірea ші дпцелептеле мъсврі а секвndанцілор пімe пь с'аь вчіс.

Павéоа пе вліца маре е гата маі de жмътате ші пе алте dоь вліце пь ласъ німік de dоріт de кът трънічіе. Дп апвл ачеста с'аь фъкът ші dоь канавлрі болтіте de пеатрь чоплітъ спре скврцереа апелор. Каса апелор аь dат сьте дпсетnате пе цевіле de фер, dар орашвл ва фі дпdестълат кь апъ, кънd се вор гъті тоате лвкрърiле. Дп адевър адвчереа апелор прін цеві есте о дптрепрipdере маре ші тръеацъ.

Театрвл ромънеск се десторцеще пе zi че терце. Асеаръ с'аь жвкат „Nепотвл ръпосат" dела Коцебве кь дестълъ плъчере а пвблікълві.

Despre бпеле вещі дпгріжітоаре ръспъпdіте din ноь дп прічіна modіфікацієї бпор капете din регълamentвл органік аічі ші ла Франції вечіпі, вом рефлекта алтъdатъ, ної саь алдії.

† †

ЦАРА РОМЪNЕАСКЪ.

Dела Бъкърещі 30. Noемвріе. Чітім кь маре інтерес дп Бълетіп вртъторівл офіс ал Domнвлві цареї dat кътрь ошіре:

„Дптреага дпкрedінцаре че авем къ вііторвл ошіреї Noастре атърнъ dела дтвъцътъра ші dестоінічіа офіцерілор de орі че треапть, пе лъпгъ мъсврiле че вот лва пентрь дптокmірea бнеї шкоале остъшещі, порвнім ка дп вііtор съ пь се прітеаскъ дп слъжвъ іпкері ші бтерофіцері-повілі, de кът тінері карії, авънd пентрь ачеаста калітъціле червте, вор авea ші квнощінцеле de маі жос, ла каре се вор черчета de персоапеле че дптр'adінс вом нмі пентрь ачеаста. 1. Geографіа ші історіа, пре кът се аратъ дп класеле бманіоаре. 2. Арітметіка, геометріа ші алцевра, пънъ ла ал 2. грad. 3. Лімва франдzeаскъ саь нетцеаскъ. Се ва чере dела тінері съ ворвеаскъ, съ скріе кь ортографіе ші съ традъкъ бна dintr'ачесте лімві. 4) Decenь de фігврі ші лініар. Се ва decетna dпъ modелврі кіар дп врета черчетърії ші дпаінтеа комісієї.

(Бртеазъ іскълітвра М. Сале).

Np. 137 апвл 1845, Noемвріе 23.

Chronicâ strâinâ.

Франца. Паріс, 6. Dек. Апроапе ла dоъ мії стvdенці фъкъръ астъзі о ръскоалъ врмът din прічіна репвмітвлві професор Edn. Quinet, пе каре міністрвл інстітвцієї D. Salvandi л'аь опріт пентрь естімn dела бп фелів de прелекції, дптрь каре бажокоріce тълт пе попіme, ір апвміт пе кълвгъріme ші маі въртос пе іесвіді. Остъшімea ші гарda щіь стрънтора пе стvdенці фрътос de мінвне, съпце пь се вързі, dекът стvdенції фрекаръ біпе пе къціва поліцаі de чеї таінічі. Кълвгърі, стvdенці, апої баіопете.

„Nаціопалвл" аре щірі din Алдір, пе каре пвблікънdвле скоате пе комandірвл Bugeaud de бп маре тіран, каре кь пекътпътвл ші кь крvzімea са стрікъ тот.

Бріtанія маре. London, 6. Dек. Се спвне фоарте таре, къ дпсвш міністерівл ва пропвне дп парламент deскідереа тътврор портврілор ла імпортація бкателор стръіне. Ачеста ар фі бп пас маре ші дпdръспец. Times вреа а щі ка сігвр, dар газетеле міністеріале дпкеркъ. Dела Nордатеріка сосі щірea, къ дпсвш prezідентвл репвблічеї Полк ва пропвне америкапілор апвкареа цареї Орегопвлві пъпъ сьс ла ал 54леа грad. Ачеаста пь с'ар пътea дптъмпла фъръ съпце; dар ваї de Европа, кънd Бріtанія ар авea треабъ тълт пъмаї дп Америка. Бріtанія есте кареа фаче съ трагъ кътпъна політікъ дпкътръ кат вреа dънса; dар Американії о пот сміпті фоарте таре.

— Маї ноь din 12. Dек. Се спвне ка сігвр, къ міністерівл дптрег ш'ар фі dат dімісіа; dар съ маї ащептъм о поцъ.

ДNЩПNЦАРЕ.

Прітind свпскрісвл кътева дтвіері, есте акът хотърът а da дпвъцътърь пріватъ, дпвъцъчеілор de пе ла болте къте бп чеас пе zi, адекъ сеара dела 7 пъпъ 8 оре.

Лексії съ вор da din граматіка цертапъ, din арітметікъ кь ші фъръ фръпцері, регвла de треї, а вателор ші а соцієтъцій; ір маї ла врмъ ші кореспondінце съ вор преda. Тоцї, карії съпт дпсетаці de ачесте щіпце, съ се аратъ ла свпскрісвл пъпъ дп 15. Dек. в. 1845. Плата dпъ пътіпцъ ва фі бшоаръ.

Іоан Поповіч,
дтвъцъторіь ла шкоала націопалъ ромънеаскъ дптретъралъ дп Брашов.

РЕDАКТОР: ГЕОРГІЄ БАРІЦ. EDITOR: IOAN GĂTT.